

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทและมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศมากขึ้น โดยสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้จำนวนมากในรูปของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้และกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยววันั้นๆ สำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพราะช่วยให้เกิดการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว การวางแผนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ตรงกลุ่มเป้าหมายจะช่วยให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ โดยพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาพำนักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยว

กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศจากจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 363 คน สอบถามข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม 2549 ถึง มกราคม 2550 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและได้นำข้อมูลมาทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติวิเคราะห์ผล และทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 20 ท่านเพื่อศึกษาคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์ทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อยู่ในวัยทำงานเป็นส่วนใหญ่คือมีอายุอยู่ในช่วง 20-40 ปี มีสถานภาพโสดมากกว่าสถานภาพอื่นๆ ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีสูงสุด ส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน และส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมทางสังคมของการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ เคยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศทุกคน และชอบรูปแบบการเดินทาง

ท่องเที่ยวภายในประเทศมากกว่าการไปท่องเที่ยวต่างประเทศ ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศส่วนใหญ่จะเดินทางปีละ 2-3 ครั้ง เนื่องจากไม่มีเวลา ส่วนประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือนมากที่สุดคือ ชายทะเลหรือหมู่เกาะต่างๆ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมไปเดินทางท่องเที่ยวเองมากกว่าเดินทางท่องเที่ยวไปกับบริษัทนำเที่ยว

พฤติกรรมการเดินทางไปเอง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวจังหวัดเชียงใหม่ชอบการขับรถยนต์ส่วนตัวไปเองมากกว่าใช้พาหนะอื่นๆ ในการเดินทาง ส่วนพฤติกรรมการเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวจะเสียค่าใช้จ่ายโดยประมาณ 4,000-6,500 บาทต่อคน

สำหรับพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวจะเดินทางไปกับครอบครัวมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน และศึกษาหาข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวจากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะจากคำแนะนำของเพื่อน/ญาติมากที่สุด

พฤติกรรมการใช้เงินส่วนใหญ่มาจากแหล่งเงินออม ส่วนมากค่าใช้จ่ายเงินที่เกิดจากการท่องเที่ยวจะเสียประมาณ 5,001-10,000 บาท ส่วนพฤติกรรมการพักค้างคืนพบว่า สถานที่หลักในการพักค้างคืนคือโรงแรม และส่วนมากจะพักค้างคืนจำนวน 3-4 วัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพักและการใช้จ่ายสรุปได้ว่า ปัจจัยหลักที่บุคคลคนหนึ่งจะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในครั้งหนึ่งๆ นั้น จะพิจารณาจากเงินออมที่มีอยู่ซึ่งก็คือที่มาของรายได้สะสมนั่นเอง ประกอบกับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเดินทาง ส่วนปัจจัยอื่นๆ นั้นไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไม่ว่าเป็นเพศ อายุ สถานภาพการสมรส หรือ อาชีพของบุคคลนั้น แต่เมื่อได้ตัดสินใจไปท่องเที่ยวแล้ว ปัจจัยเหล่านี้อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวบ้าง เช่น เพศหญิงอาจมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย ผู้ที่สมรสและมีบุตรแล้วอาจใช้เวลาในการท่องเที่ยวได้สั้นกว่าผู้ยังโสด ผู้ที่มีอาชีพนักศึกษาอาจชอบเดินทางแบบไปเองมากกว่าอาชีพอื่นๆ หรือผู้ที่มีอายุน้อยอาจชอบท่องเที่ยวแบบผจญภัยมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นบรรทัดฐานที่เหมือนกันหมดสำหรับบุคคลที่มีสถานะเดียวกัน น่าจะแตกต่างกันตามรสนิยมมากกว่า ดังนั้นปัจจัยเหล่านี้จึงไม่อาจเป็นตัวกำหนดที่แน่นอนได้ว่าบุคคลประเภทใดมีความสนใจในการท่องเที่ยวหรือไม่ หรือเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วจะมีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวอย่างไร ทั้งในเรื่องระยะเวลาพักและการใช้จ่าย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยากเดินทางท่องเที่ยวด้วยวิธีการที่เดินทางไปเองมากที่สุดด้วยพาหนะรถยนต์ส่วนตัว มากกว่าไปกับบริษัทนำเที่ยว นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ประสงค์จะเดินทางในโอกาสที่เหมาะสมมากกว่าช่วงเวลาอื่นๆ และภูมิภาคที่อยากเดินทางไปมากที่สุด คือ ภาคใต้ ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวที่อยาก

เดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ชายทะเลและหมู่เกาะต่างๆ สำหรับปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับห้องน้ำ ในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เป็นปัญหามากที่สุดแก่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์ตัวแทนจากภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศ พบว่า ตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่มีความต้องการที่จะเดินทางไปยังภาคใต้และภาคตะวันออกสูงมากขึ้น ทำให้บริษัททัวร์นำเที่ยวต่างๆ มีการแข่งขันกันมากขึ้นทั้งในเรื่องราคาและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวกำหนดให้บุคคลหนึ่งๆ สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศได้บ่อยแค่ไหน และสามารถไปท่องเที่ยว ณ สถานที่ใดได้บ้าง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวได้เสนอแนะแนวทางให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แนวทางและวิธีการปรับลดค่าเดินทาง หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย (Promotion) ที่มีราคาถูกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่จะได้สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศได้ตามที่ตนต้องการ ไม่ใช่มุ่งขายการท่องเที่ยวแก่ชาวต่างชาติอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรหันเป้าหมายมาสู่นักท่องเที่ยวชาวไทยด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ได้ออกมา ผู้ศึกษาคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์อย่างหนึ่งที่ทำให้ทราบว่า นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่จำนวนหนึ่งมีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างไร อย่างไรก็ตามการศึกษานี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น หากรัฐบาลต้องการสนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น คงต้องมีการศึกษาในรายละเอียดอื่นๆ เพื่อกำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อไป แต่ในการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะบางประการ ได้แก่

1. ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น โดยอาจจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย (Promotion) ที่มีราคาถูกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่จะได้สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศได้ตามที่ตนต้องการและเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจในประเทศให้มีเงินหมุนเวียนอยู่ในประเทศ

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างจริงจังหากต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่านี้ และควรจัดการกับปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด เพราะส่วนใหญ่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีข้อมูลและรับทราบปัญหาทุกอย่างคืออยู่แล้ว แต่ไม่เคยจัดการและแก้ไขอย่างจริงจัง

3. ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวภายในประเทศให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากรายได้ที่รับจากการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าที่เป็นอยู่

4. กลุ่มผู้นำทางการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มธุรกิจโรงแรมที่พัก กลุ่มบริษัทธุรกิจนำเที่ยวต่างๆ ควรมีการจัดประชุม สัมมนา เพื่อวางแผนปรับปรุง หรือ เพื่อเสนอความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และวางแผนนโยบายกำหนดร่วมกัน เพื่อปรับปรุงธุรกิจการท่องเที่ยวให้สอดคล้องหรือเหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งให้สอดคล้องกับแนวความคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

5. ภาคเอกชน และประชาชน หรือชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการสนับสนุน ส่งเสริม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน